

В ТОВАРИСТВІ УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИЙ ДІМ.

Останніми часами мало подавалося на сторінках нашої преси про працю в ТУРФДім, а головне про працю й плани на майбутнє ЦВК ТУРФДім та його комітетів.

Зараз по 9-му з'їзду, а потім у зв'язку з 10-ми роковинами ТУРФДіма багато писалося про досягнення нашої організації, про її цілі й завдання й про її теперішній стан. Якийсь час взято, так би сказати, передішку. Справді передішки не було ніякої. По з'їзді провадилася місячна кампанія на сплату догуг будинку друкарні й школи. Потім почалася пресова кампанія. Одночасно ЦВК стало відбувати свої засідання кожної середи, на яких обговорювали й вирішували різні біжучі справи, яких на зверх і не видно, але яких є дуже багато у зв'язку з великим розгалуженням праці ТУРФДіма.

В найбільшому часі ЦВК ТУРФДіма розділе всім організаціям свого об'єктивна, а з ним і квестіонари, в яких порушити кілька важких організаційно-освітніх справ. Поки-ж об'єктивні справи, ми на цьому місці подаємо до відома членства наших організацій і симпатиків в короткі про головні справи.

ПРОВІНСІОНАЛЬНІ ЗІЗДИ ТУРФДІМ.

Провінційні з'їзди ТУРФДіма до цього часу відбувалися, звичайно, на весні. Цього року провінційні з'їзди, як відомо, ще не відбулися, але зате вони відбуваються в осени.

Провінційний з'їзд в Торонто відбувається на початку вересня. Відділи ТУРФДіма і братів наших організацій повинні добре до нього підготуватися, щоб зробити його ударним організаційно-освітнім з'їздом українських трудящих мас сходу Канади. У нашій організації, чи правильніше сказати — в наших організаціях і в житті українських трудящих мас назріло багато певних життєвих питань, які, щоб задовольнити, треба обговорити й вирішити на з'їздах.

Час провінційних з'їздів в Алберті й Саскечевані ще не вирішений, однак вони відбуваються не скорше, як при кінці листопада, або в грудні. Ми думаємо, що краще буде (і правильніше) відбувати провінційні з'їзди перед весняним, аніж після него. Сергійні провінційні з'їзди треба зробити великими підготовчими чинниками до 10-го Всеукраїнського З'їзду ТУРФДіма. Треба їх зробити не лише з'їздами ТУРФДіма, але справжніми з'їздами українського робітничого й фермерства.

Більше про це скажемо в об'єктивках.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ДІЛЯНКА ПРАЦІ.

Щойно з початком червня зміг ЦВК ТУРФДіма взятися за формування своїх центральних

комітетів: організаційного, освітнього, шкільного й містецького.

Комітети при ЦВК ТУРФДіма складаються так: по одному представникові від ЦВК, від ЦК Жіночої Секції, від ЦК Секції Молоді, від Головного Заряду Р.З.Т. і одного члена кооптованого з поза зарядів. Кожний комітет складається з п'яти членів і кожний час репрезентує певну галузь діяльності наших організацій. В цей спосіб буде краще координувати всю організаційно-освітню працю. І ми є тої думки, що так саме треба поставити справу на місцях.

Центральні Комітети вже започаткували свою роботу. Організаційно-освітній комітет відбув спеціальне спільне засідання, на якому обговорювали багато важких справ і накреслили план діяльності, що він його переводитиме в життя за посередництвом об'єктивників та організацій.

Організатори на весні з'їздили лише в північній Алберті, а тепер їдуть організатори в Саскечевані. Літо, це є такий період, який в Канаді не є відповідний для організаційної об'єктивки. Дуже можливо, що ЦВК в порозумінню з онтерійським Провкомом вишле організаторів в Онтеріо перед провінційним з'їздом. Однак організаційну працю у всьохрайвм масштабі можна буде розпочати тільки в осени.

ОСВІТНЯ ДІЛЯНКА.

Освітній комітет вважає, що час вже взятися за серйозну екзамінацію нашого членства, щоб бачити, чи справді воно робить поступ на освітньому полі. Після даних, які ЦВК має на руках, деякі відділи ТУРФДіма замість поступати вперед, поступають назад. Замість вчитися, забувають те, що знали.

Деяким членам здається, що вистарчить належати до освітньої організації, щоб бути освіченим чоловіком. Тож освітній комітет постановив взятися за обслукування відділових бібліотек, який їх склад, як членство читає книжки, газети, журнали. Чи все членство читає і передплачує свою пресу. Як поставлена освітня справа у відділах взагалі — чи є освітні курси, чи є школи неграмотних, чи відбуваються спільні читання.

Зібравши всі інформації, освітній комітет буде старатися дати відділам відповідні інструкції щодо провадження цієї праці.

Між іншим Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство видає зараз — невдовзі вийде — дуже цікаву брошуру "Іван Франко" — огляд його громадської і літературної діяльності, яка буде основою студіювання Франкової творчості. Цю брошуру освітній комітет пропонує для спільного читання у всіх відділах.

МІСТЕЦЬКА ДІЛЯНКА.

Містецький комітет також відбув своє засідання й обговорив різні справи, а найголовніше про забезпечення наших драмгуртків драматичними творами, а хорів і мандолинових оркестр музичними нотами.

Що до драмгуртків, то Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство й тут пішло вже ім на зустріч і видало вже сні чотири нові драматичні твори: "Скупар", "Наймист", "На перелазі", і "Чия дитина". Зараз друкуються й пригтовляються до друку ще три дуже гарні пєси, а саме: "Редактор Фармера", "Одної Ночі" і "Тарас Бульба". Всі ці пєси пристосовуються так, щоб їх можна грати коли не на всіх, то майже на всіх робітничих і фермерських сценах.

Трудніше стоїть справа з музичними творами. Не тому, що тяжко дістати відповідних музичних творів, але тому, що чорна, а головним мандолинові оркестри при наших відділах мають дуже не однорідний склад. Тому заряди відділів, чи містецькі комітети, разом з учителями й диригентами повинні перечитати про це резолюцію 9-го з'їзду й відповідно зреорганізувати всі мандолинові оркестри. Тільки тоді можна буде заосмотрувати їх відповідними нотами, чи то міографованими, чи купованими.

У Комітеті намітив вже план праці в цій галузі діяльності. Обговорювано також справу спорту серед молоді та організаційно-освітню працю у відділах Секції Молоді. Однак про ухвали ці подається в об'єктивках, в яких порушиться ще й інші важкі справи.

ВИЩИЙ ОСВІТНІЙ КУРС.

Вищий Освітній Курс успішно поступає вперед. Правда, тепло не дуже то сприяє навченню в школі, однак курсанти й вчителі не опускають. По скінченню курсу — на осінь наші організації зміняться організаційно й культурно своїми працівниками, які допоможуть будівництву організації й освітлюванню робітничих і фермерських відділів. Відділи, що бажано вчителів, повинні вчирати про це подбати. І то повинні обов'язково, бо тільки досвідчений вчитель зможе правильно поставити навчання в диточій школі та допомогти праці в організації. Але відділи повинні також тямити, що вчитель є жива людина, і щоб працювати — він мусить жити, а щоб жити, він мусить мати щось їсти. Вчитель-ж мусить тямити, що "хто не робить, той не їсть".

ВИДАННЯ АЛЬМАНАХА.

Видання "Альманаха" затягнулося довше, як можна було сподіватися. Причини є двоякі: не було кому за него взятися через навал праці в самому видавництві, а друге — через те, що відділи не присилають огляду свого розвитку.

До цього часу тільки половина відділів прислала короткі (деякі такий й довгі) описи свого розвитку, а решта не при-

слали нічого. Багато відділів не прислали ще й своїх фотографій. Таке недбайливе ставлення до справи немає виправдання. А це тим більше, що коли вийде Альманах, а у нему не буде ні фотографій ні історичної розвідки того відділу, який нічого не прислав, то сам він буде нарікати (не на себе, але на видавництво, або на ЦВК). Щоб не було цих нарікань, ті відділи, які нічого не прислали, повинні це зробити негайно. Присилаючи фотографію треба прислати й п'ять доларів за кожну фотографію на вироблення ката. Це повинні зробити й ті відділи, які прислали фотографії, але грошей на вироблення катів не прислали.

ЧИТАЙТЕ ЗВІТ 9-ГО ЗІЗДУ ТУРФДІМ.

Звіт з 9-го З'їзду ТУРФДіма давно вже всім відділам розісланий. Кожний член повинен його собі набути. Член і членкиня з одної родини повинні вдовольнитися одним примірником, бо звіту друковано всього 2500 примірників.

Звіт друковано для того, щоб кожний член і членкиня знали стан своєї організації, щоб знали, що ухвалив останній з'їзд, бо його ухвали є програмою праці до наступного з'їзду.

Всі відділи повинні перечитати звіти центральних зарядів на членських зборах, як також всі резолюції з'їзду. Перечитати, обговорити і після їх вказівки провадити організаційно-освітню працю у своїх організаціях на місцях.

За ЦВК ТУРФДіма М. Штатувський, секр.

ТЕАТРАЛЬНИЙ ВУЗ НА УКРАЇНІ.

Відомий Державний Театр на Україні, "Березіль", перетворює свою театральну студію, в якій виховувалися молоді артисти й режисери, на театральний вуз. Вуз — це скорочена назва Вищого Учебного Заведення.

До цього часу студія "Березиль" обслуговувала переважно від 30 до 40 осіб молодих артистів. Перший рік дав значні успіхи роботи студії, а тому й виникла думка реорганізувати її в вищу театральну школу, що виховувала б молодих класифікованих артистів й режисерів. Тому на біжучий сезон число студійців доведено буде щонайменше до 100 осіб.

На біжучий сезон український комсомол посилав до студії Березіля 30 своїх учнів, з яких там створено буде театр робітничої молоді, що відразу-ж лічне практичну роботу. На біжучий сезон під керівництвом "Березіля" відкриється в Харкові український театр сатири й музичної комедії. Підготовку роботу через діто до зимового сезону Березиль провадитиме в Одесі.

НА ЗАКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ЗМІНА НАЗВ ЗАЛІЗНИЧИХ СТАНЦІЙ.

Чеська влада де тільки заводить чехізацію на українських землях, вона змінює малярсько-українські назви на те, щоб чехізувати. Останнім розпорядком міністерства залізниць від 15. травня змінені назви залізничних станцій, наприклад: Акна Солотвїна на Слатинське Доли, Біліни на Белін і т. д.

З ІНТЕРПЕЛІАЦІЙ ПОСЛА МОН ДОКА В СПРАВІ АРЕШТУВАНЬ І ПРИСУДВ.

Дуже часті є випадки засудів на кару арешту жінок із Верховини на Закарпатті за те, що хата у них без коміна і дим з печі виходить через відчинені двері.

Чеська влада не цікавиться і не хоче бачити, що на Верховині така нужда й голод, що там діти зимою й літом нагі кодять, їдуть несолоно їдять, лободою й коріннями кормляться, в хатах посуду нема, тільки діра в столі видобана і туди

юшку наливають, що там від нужди і голоду народ людський вигляд затрачає. Цього влада не бачить, але щоби населення тероризувати, жандарми арештують, а окружні начальники присуджують жінок цих нуждарів за те, що в них хата курна. Таких випадків немало є між іншим в хустському окрузі і скрізь на Закарпатті.

Ось як виглядає рай на Закарпатській Україні!

ЗАБОРОНА "УКРАЇНСЬКИХ ВІСТЕЙ".

Не лише Румунія, але також і Чехословацька забороняє вступ на свою територію заграничним часописам.

Чеська влада заборонила присилку до Чехословацьки між іншим паризьких "Українських Вістей".

ВУГІЛЛЯ НА ЗАКАРПАТТІ.

Пражські газети повідомляють, що на Закарпатті між Мукачевом і Іршавою знайдено великі поклади камінного вугілля доброї якості.

ВІСТІ З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

НАУКОВИЙ ЗВ'ЯЗОК З ЗАКОРДОНОМ.

Етнографічна Комісія УАН завязала жваві стосунки з Сербською Академією Наук шляхом обміну наукових видань. Зокрема Комісія листується з сербським професором, етнографом Ніко Жупаничем. Налагоджено також постійний науковий зв'язок з гельсінкфюрським національним музеєм (Фінляндія).

ВІДРЯДЖЕННЯ АКАД. Д. К. ЗАБОЛОТНОГО.

Новий президент Української Академії Наук акад. Д. К. Заболотний вийшов до Копенгаги, щоб взяти участь у міжнародному ферологічному конгресі.

ЮВЛЕННИЙ ЗБІРНИК НА ПОШАНУ АКАД. М. С. ГРУШЕВСЬКОГО.

Недавно Українська Академія Наук видала історичну частину ювлейного збірника на пошану акад. М. С. Грушевського з нагоди шістьдесятих роковин життя і сорокових роковин його діяльності, що їх святкували в осени 1926 р. Статті й розвідки, що їх зібрав комітет, не вмістилися в одному томі й довелось розподілити всі матеріяли на 2 частини. В першій історичній частині вміщено 51 статтю з галузів: палеонтології, археології, мистецтва, історії України й всесвітньої історії. У другій частині, що також вийде 1928 року, вийде 65 розвідок з етнографії, фільольогії, історії літератури, а також бібліографія наукових творів ювілянта.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ПАНТЕОН У КИЇВІ.

Незабаром до Києва буде передано з Харкова всеукраїнський пантеон наукових, літературних і громадсько-політичних діячів. Переведення пантеону відбувається з ініціативи й за найближчою участю патолого-анатомічної комісії УАН. Для пантеону пристосовується 4-ий поверх нового будинку академії наук. Приміщення пантеону тепер відповідним способом декорується.

У пантеоні вже є до 20 екземплярів мозків. Серед них мозок письменника Королєнка й видатних вчених і діячів України.

КОРЕСПОНДЕНТИ ЕТНОГРАФІЧНОЇ КОМІСІЇ.

Після переведення широкої організаційної праці Етнографічна Комісія УАН придбала понад 12,000 постійних кореспондентів, з яких одбрано 1,500 кращих для постійного зв'язку з ними.

ВСЕУКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА НАРАДА.

Заступник Наркомфіна у своїй доповіді підкреслив, що місцевий бюджет цього року проти попереднього, зріс на 9.3% і в той-же час витрати на культурні потреби збільшилися на 19%, а на господарче будівництво міст більше ніж на 15%. Чимало збільшено витрати на культурні потреби міст, що є найголовніший успіх місцевого бюджету цього року, і дійшли цього головно скоротивши на 13% адміністративно-управські витрати. Друге досягнення — це де-

яке зменшення числа дефіцитних районів. 1927—1928 року із 650 районів 286 районів закінчили свій бюджет з дефіцитом, а торік було 300 дефіцитних районів. Треба підкреслити це те, що 760 сілрад мають вже свій бюджет, який становить около 8,000,000 карбованців. Перерозподіл місцевого бюджету — збільшення коштів, приділених на культурні — потреби людини, дало практичні наслідки й виявилось зокрема тим, що цього року сітку шкільних комплексів збільшено на 5,000 одиниць, відкрито 70 нових профшкіл, відкривають і 34 нових лікарні.

Майбутнього року перед місцевими органами стоїть завдання — сілком охотити джерела продуктів та забезпечити планове відбудовання.

МАСОВЕ ВИДАННЯ ТВОРІВ ШЕВЧЕНКА.

Шевченківський комітет при Наркомосі визнав за потрібне видати дешевим накладом "Кобзар" з тиражем 100,000 примірників. "Кобзар" цього видання коштуватиме 40 коп. Щоб взагалі побільшити Шевченківську літературу, визначено за потрібне збільшити видання окремими книжками різних творів Шевченка.

ОБІЗДКА ОРГАНІЗАТОРА ТУРФДІМ В ПРОВ. САСКЕЧЕВАНІ.

Подіємо до відома всім українським фермерам та робітникам в провінції Саскечевані, що Провком ТУРФДіма вислав з Саскатуни свого організатора т. П. Кифорку на обіздку в провінції Саскечевані.

Виславши організатора, Провком ТУРФДіма хоче допомогти фермерам зорганізуватися й зміцнити свої сили, бо тільки в організації запорука кращого майбутнього. Тож ми клячемо товаришів фермерів і робітників тих місцевостей, де є вже наші відділи, як і тих, де немає ще відділів наших організацій, дати нашою організаторові всяку можливу допомогу в його корисній для фермерів праці: скласти на призначений час мітинг, розвособлювати оголошення й агітувати людей, щоб приходили громадою на ці мітинги. Так само просимо дати нашою організаторові матеріяльні підтримки й допомогти йому переїзти з одної місцевості в другу.

Тут подаємо спис місцевостей, які віділає наш організатор т. Петро Кифорук.

Кемек, Саск. — в четвер і п'ятницю, 21 і 22. червня, в години 7.30 веч.

Стоні Кріп, Саск. — в суботу, 23. червня, в години 7.30 вечером.

Калдер, Саск. — в неділю, 24. червня, в години 1. по полудні.

Вроустон, Саск. — в понеділок, 25. червня, в години 7.30 вечером.

Флортов, Саск. — у вівторок, 26. червня, в години 7.30 вечером.

Мелвін, Саск. — в середу, 27. червня, в години 8. вечером.

Ріджайл, Саск. — в четвер, 28. червня, в години 8. вечером.

Бінфет, Саск. — в суботу, 30. червня і в неділю, 1. липня, в години 8. вечером.

Щоби знати, де відбуватимуться віди, слідіть за оголошеннями на місцях.

В тих місцевостях, де немає ще наших відділів, ми клячемо читачів нашої преси, пролати про приміщення й скласти мозок віна, а чим багато, топарши, допоможете робітничо-фермерській справі.

За всяку допомогу ми згоря складемо широкі подяку.

За Провком ТУРФДіма: М. Рогоман, С. Юрійчук, голова, секретар.

ДЖЕК ЛОНДОН.

ЛЮБОВ ДО ЖИТТЯ

(Продовження.)

Шаунок уже нічим не нагадував про себе, наче заснув. Він опинився серед якоїсь чудної околиці, де карйбу траплялися частіше і товкше. Іхне виття дунало на всю пустинню, і одного разу він побачив трьох вовків, як вони перебігли через його сліди.

Настала друга ніч. І вранці, будши розважливим, він порозважував шкуратні поворожки, що стгали поволоблену торбинку з досиню шкури. З її розтуленого отвору лив жовтий струмінь золотого піску та саморідних грудок золота. Він подивив це золото навпів і частину його сховав під прискалком, загорнувши в шматину з ковдри, а решту поклав назад у торбину. Він почав дерти на об'єздки для своїх м'ї останню ковдру. Кидати рушницю ще не хотів, бо-ж до неї були набіи в схованці тій, коло річки Діз.

Цього дня стояв туман і того-ж таки дня голод прокинувся в йому знову. Він дуже охляв і його турбувало те, що йому паморочалося у голові, аж темніло часом в очах. Він уже звик зашпотуватись і падати; якось

зачепившись упав простісною на птарміганове гніздо. Там сиділо четверо пташенят, що тільки-но повилупувалися, — тріпотливі живі шматочки, маленькі, на раз ковтути, і він їх покладливо з'їв, запихаючи живих у рота, і трощачи зубами мов лущинцю з яйця. Мати пташенят літала довкола його, голосно кричучи. Він замакував на неї рушницю як палицю, та вона відлетіла. Він штурляв у неї камінням і якось влучив у крило. Вона кинулась тикати бігцем, тягнучи підбите крило, а він за нею.

Малі пташенята тільки розбуркали йому голод. Він незграбно підскакував та шкунтільгав на свою хвору ногу, лучав камінням і часом хрипиво стогнав; а то посувався мовчки, шкандибавчи пілскоком та падаючи; тоді терпляче й похмуро зводився знову або тер очі рукою, коли паморочився йому світ.

Це полювання завело його у гурзьку балку, і на діні її він натрапив сліди від ніг на вогкому мохові. Що то не були його власні сліди, це він бачив. Вони повинні бути Билеві. Але він не міг спинитися, бо мати пташенят бігла далі. Перше він її зловить, а тоді вернеться й розвідається що й як.

Він загнав пташку, але знесилився й сам. Вона лежала боком, важко дихаючи, а він так само важко дихав, не мав снаги підлізти до неї, хоч і лежав недалечко. А коли він відітхнув, перепочила й вона і випурхнула

з-під його покладивої руки, що простяглась до неї. Полювання почалося знов. Але настає ніч і пташка втекла. З несила він захитався, впав лицем ниць з клунком на спині й порізав собі щок. Довгенько він не ворухився; потім повернувся на бік і так переležав до ранку.

Другого дня знову стояв туман. Половина його останньої ковдри пішла на об'єздки. Йому не пощастило відшукати Билеві сліди. Та це не мало значиння. Голод підганяв його занадто добре, — тільки... тільки він дивувався на Била, — чи не збулдив і Бил так само. Опівдні він не міг уже подужати своєї "ноші". Знов подівив він золото, половину висипавши цього разу на землю. Над вечір він викинув геть і решту; в його зосталось тільки шмат ковдри, бляшаний казанок та рушниця.

Почалася в його галюцинація. Йому вродилося, що зостається ще один набій. Він був у магазині в рушниці, тільки він його не доглянув. А проте він все час пам'ятав, що рушницю не набито. Однак галюцинація не минала. Він змагався з нею години із кілька, потім оглянув рушницю і вражений пересвідчився, що вона таки порожня. І йому так вірко було розпевнитись у цьому, наче він і справді сподівався знайти в рушниці набій.

Так він плентався із півгодини, коли це галюцинація знов почалася. І знову він не мігши її подолати, оглядав рушницю та сам

себе розважав. Часом думкою ливив він далеко, а сам ішов, наче справжній автомат. І дивні, чудернацькі появи точили його мозок, як робаки. Та ці мандрівки по-за межі реального були короткі, бо корчі в шлункові раз-у-раз вертали його до дійсності. Але раз очутило його щось таке, з чого трохи не умлів. Він прийшов до пам'яті і випростався, а хитався на ногах, як п'яний, силкуючись вдержати рівновагу. Перед ним стояв кін. Кін! Він очам своїм віри не няв. Перед ним колишав густий туман поцяткований блискучими крапками. Чоловік завзято протирив очі, щоб йому висидило і вглядів не коня, а великого бурого медведя. Звір стежив за ним з ворожою цікавістю.

Чоловік наставив був на нього рушницю, аж згадав, що це було-б ні до чого. Тоді він спустив її й добув з піхов свого мисливського ножа, що був у його за поясом. Перед ним було м'ясо й життя. Він торкнувся великим пальцем леза: ніж був гострий. І кинч тех. Він хотів сам кинутися на медведя і бити його. Але серце в його почало вибивати погрозливе тумп-тумп-тумп. Зненацька він почув, як серце скажено шарпнулося кудись угору й дрібно затремтіло, чоло стисло залізним обручем і світ йому пішов обертом.

(Далі буде.)

В МОЛОДІ НАШЕ МАЙБУТНЄ!

Не забудьте передплатити для своїх дітей місячний журнал

"СВІТ МОЛОДІ"

що виходить у Вінніпегу і друкує приступні для молоді статті, вірші, оповідання, забави, загадки, а особливо звертає увагу на належне виховання робітничо-фермерської молоді.

Поширюйте вістку про цей журнал! Збирайте нові передплати!

На цілий рік передплата вносить тільки 50 центів.

Поодинокое число 5 ц.

Замовлення з грішми посилайте на таку адресу:

THE YOUTH'S WORLD Pritchard & McGregor Sta., Winnipeg, Man.